
Vergaderjaar 2008–2009

21 501-04

Ontwikkelingsraad

Nr. 107

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWER-
KING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 oktober 2008

Met verwijzing naar het Algemeen Overleg inzake het AIV-advies over Europese Ontwikkelingssamenwerking d.d. 10 september (21501-04, nr. 105), treft Uw Kamer hierbij een overzicht aan van de activiteiten van de Europese Commissie in Somalië.

De minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
A. G. Koenders

Activiteiten van de Europese Commissie in Somalië

De rol van de Europese Commissie in Somalië

De Europese Commissie is de grootste donor in Somalië. Voor de periode 2002–2007 stelde de Commissie meer dan EUR 283 miljoen aan hulp beschikbaar. De uitvoering van de hiermee door de Commissie gefinancierde activiteiten loopt nu nog door, maar wordt vertraagd door de veiligheidssituatie. De Commissie is vooral actief op het gebied van goed bestuur en vredesopbouw, rurale ontwikkeling, voedselzekerheid en sociale basisvoorzieningen. Humanitaire hulp maakt een groot deel uit van de huidige uitgaven van de Commissie in Somalië. Daarnaast heeft de Commissie een financiële bijdrage geleverd aan de *Somali National Reconciliation Conference* die is opgestart in 2004 en voorziet de Commissie tevens om steun te verlenen aan de VN voor de implementatie van het Djibouti akkoord. Gezien de grote problemen en instabiliteit in de Hoorn van Afrika is het van belang dat de Commissie betrokken blijft bij de ontwikkelingen in de *failed state* Somalië en probeert zo veel mogelijk bij te dragen aan stabilisatie van de situatie in dit land. Zie voor meer informatie over Somalië de kamerbrief over de Nederlandse inzet in de Hoorn van Afrika die uw Kamer voorafgaand aan het Algemeen Overleg over de Hoorn van Afrika is toegegaan.

Op dit moment implementeert de Commissie in Somalië de hieronder genoemde activiteiten die worden gefinancierd vanuit het 9e Europees Ontwikkelingsfonds (EOF). Het eerste jaarplan voor het 10e EOF (2008–2013) moet nog worden vastgesteld.

Versterken van vrede, verbeteren van veiligheid en stimuleren van goed bestuur

Het programma van de Europese Commissie om het bestuur in Somalië te verbeteren is gericht op verzoening en het versterken van instituties in Somalië. Hierbij wordt onder andere technische assistentie en ondersteuning verleend aan de overgangsregering (TFG), gericht op capaciteitsopbouw. Dit gaat via het *Somali Institutional Support Programma* (SISP) van UNDP waaraan naast de Europese Commissie ook Noorwegen, het VK en Italië bijdragen.

Ook verleent de Commissie voor zover mogelijk steun aan de opbouw van een civiele politiemacht alsmede versterking van de rechterlijke macht en is de Commissie actief op het gebied van *security sector reform*. Deze activiteiten vallen onder een door UNDP geïmplementeerd programma en worden naast de Commissie door het VK, Noorwegen, Denemarken, Zweden, de VS en Italië ondersteund.

Naast bovengenoemde activiteiten verleent de Commissie steun aan niet statelijke actoren (waaronder vrouwengroeperingen). In het kader van vrede en veiligheid draagt de Europese Commissie daarnaast financieel bij aan de vredesmacht van de Afrikaanse Unie in Somalië (AMISOM) uit de *Africa Peace Facility*.

Investeren in mensen door verbeterde sociale voorzieningen

De Commissie richt zich in Somalië op de versterking van instituties op het gebied van gezondheidszorg en onderwijs. Ook zet de Commissie zich in voor verbeteren van de volksgezondheid en het versterken van gezondheidszorgsystemen, onder andere door de steun aan 10 regionale ziekenhuizen. Het onderwijsprogramma van de Commissie richt zich op de toegang tot en kwaliteit van het basis-, middelbaar en hoger onderwijs. Hierbij wordt speciaal aandacht besteed aan het vergroten van de beschikbaarheid van onderwijs voor meisjes en vrouwen. Ook zet de Commissie zich in voor het bijscholen van leraren en het verbeteren van het onderwijsprogramma.

Creëren van een duurzame omgeving voor ontwikkeling

Hierbij richt de commissie zich op het verbeteren van de levensomstandigheden van de bevolking van Somalië. Er vindt onder andere technische en financiële ondersteuning plaats aan 200 000 landbouw huishoudens en meer dan 17 000 nomadenhuishoudens. Activiteiten omvatten onder meer het herstellen van de irrigatie-infrastructuur, diversificatie van de landbouw, verbeteren van landbouwmethodes en het beheer van natuurlijke hulpbronnen. Ook wordt ondersteuning geleverd aan veeteelt en de handel in vee om inkomsten en werkgelegenheid te vergroten. Voorts ondersteunt de Commissie korte termijn projecten om acute en lokale problemen op het gebied van voedselzekerheid aan te pakken door de koopkracht van de kwetsbaarste huishoudens te vergroten (*cash relief, cash for work*). Op het gebied van water en sanitatie onderneemt de Commissie activiteiten om toegang tot drinkwater te vergroten.

Humanitaire hulp

In de periode 2003–2007 heeft het Directoraat-generaal Humanitaire hulp van de Commissie (ECHO) in totaal EUR 47.5 miljoen ingezet. De inzet van ECHO heeft zich vooral gericht op gezondheid, voeding, water en sanitatie, vee, voedselzekerheid en steun aan *internally displaced persons*. Ook ondersteunt ECHO Somalische vluchtelingen in Kenia. In 2006 heeft de Commissie daarnaast EUR 5 miljoen extra ingezet voor voedselhulp voor slachtoffers van droogte. De Commissie reageert in 2008 actief op de problemen veroorzaakt door droogte, hoge voedselprijzen en problemen met de toegang tot het land, hoewel de aanvallen op humanitaire hulpverleners in Somalië uiteraard een probleem vormen bij het verstrekken van noodhulp. Er is in 2008 EUR 27 miljoen gealloceerd aan humanitaire hulp voor Somalië.

Het 10e EOF 2008–2013

De *Joint Strategy Paper* (JSP) voor het 10e EOF voor Somalië is opgesteld in nauwe samenwerking met andere donoren die actief zijn in Somalië en in juni van dit jaar goedgekeurd door het EOF-comité. Het eerste jaarplan voor programmering lastens het 10e EOF is nog in ontwikkeling. Onder het 10e EOF is er voor Somalië een bedrag gereserveerd van EUR 215,8 miljoen voor de periode 2008–2013. De inzet van de Commissie in de komende jaren zal gebaseerd zijn op de gezamenlijke analyse van de Wereldbank en de VN. Binnen het programma is ruimte voor drie sectoren.

De eerste sector is (goed) bestuur, waarbij vooral gedacht moet worden aan *security sector reform* (maximaal EUR 60 miljoen). De tweede sector is onderwijs (maximaal EUR 55 miljoen). De derde activiteit van de Commissie zal zijn om steun te bieden aan de economie en voedselveiligheid in Somalië (maximaal EUR 55 miljoen).

Gezien de instabiele situatie in Somalië zal de Commissie zich bij de uitvoering van de strategie flexibel opstellen. Het is dan ook niet gezegd dat de EUR 215,8 miljoen in de periode 2008–2013 volledig gecommitteerd dan wel uitgegeven zal worden. De Commissie heeft al aangegeven dat het nagenoeg uitgesloten is dat begrotingssteun in de periode 2008–2013 mogelijk is.